

5. ročník

V.B

Počasie

Počasie – okamžitý stav ovzdušia na určitom mieste

Meteorológia – veda, ktorá sa zaoberá sledovaním a predpoveďou počasia

Medzi základné vlastnosti, ktoré sa uvádzajú pri predpovediach patria:

teplota vzduchu – meria sa teplomerom

vietor – a) **smer vetra** (podľa svetovej strany odkiaľ fúka)

b) **rýchlosť vetra** (m/s – metre za sekundu **alebo km/h** – kilometre za hodinu)

zrážky - voda v akomkoľvek skupenstve, ktorá sa dostane na zemský povrch

oblačnosť – stupeň pokrytia oblohy oblakmi

(tlak vzduchu, ozón, slnečný svit)

Učebnica str.54, nakresliť do zošita piktogramy – značky počasia.

ROZMANITÉ KRAJINY NA ZEMI – podnebie a podnebné pásma

Podnebie (klíma) = dlhodobý stav ovzdušia na určitom mieste

Na Zemi sa vytvorili **3 podnebné pásma**; príčinou ich vzniku je nerovnaké množstvo slnečného žiarenia, ktoré dopadne na zemský povrch; najviac slnečného žiarenia dostávajú oblasti pri rovníku, smerom k pólom množstvo slnečného žiarenia klesá

Podnebné pásma: **teplé (tropické)** – medzi obratníkmi; počas celého roka je tu teplo; najviac zrážok spadne pri rovníku; smerom k obratníkom zrážok ubúda

mierne – medzi obratníkmi a polárnymi kružnicami; 4 ročné obdobia – jar, leto, jeseň, zima

studené (polárne) – medzi polárnymi kružnicami a pólmi; počas celého roka je tu chladno

- na prechode medzi teplým a miernym podnebným pásmom je podnebie **subtropické** – teplé, slnečné, suché letá, mierne daždivejšie zimy

Na podnebie **vplyvajú rôzne činitele:**

1. geografická poloha – poloha na Zemi, vzdialenosť od rovníka

2. nadmorská výška – so stúpajúcou nadmorskou výškou klesá teplota a pribúdajú zrážky

3. oceánske prúdy – teplé – otepľujú pevninu
studené – pevninu ochladzujú

4. vzdialenosť od oceána – pri pobreží je podnebie oceánske s dostatkom zrážok a menšími výkyvmi teplôt medzi letnými a zimnými teplotami
- vo vnútrozemí je podnebie kontinentálne, zrážok ubúda a teplotné rozdiely medzi letom a zimou sú väčšie

5. smer prevládajúcich vetrov

6. rozloženie pohorí

Typy krajín na Zemi

Na Zemi žije veľké množstvo rozličných druhov rastlín a živočíchov. **Rozšírenie rastlinstva a živočíšstva** na Zemi **závisí** predovšetkým **od podnebia**. Smerom od rovníka k pólom vznikli rôzne **typy krajín**, ktoré vytvárajú výrazné pásma:

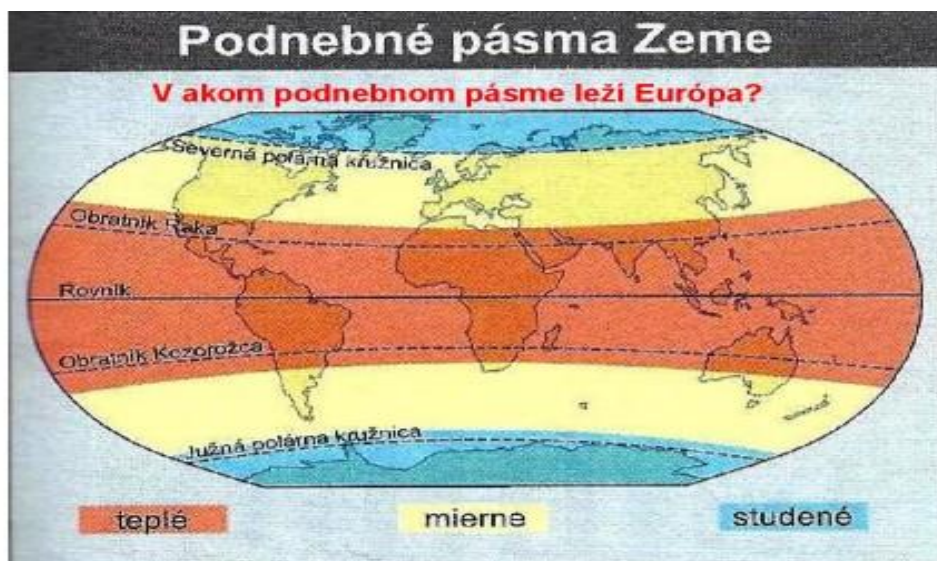
dažďové lesy
savany
púšte a polopúšte } v teplom podnebnom pásme

subtropické krajiny - v subtropickom podnebí

stepi
lesy mierneho pásma – listnaté a zmiešané
- ihličnaté } v miernom podnebnom pásme

tundry
polárne krajiny } v studenom podnebnom pásme

Podmienky pre život rastlín a živočíchov **sa menia** aj **so stúpajúcou nadmorskou výškou**. Vo vysokých pohoriach sa preto vytvorili tzv. **výškové stupne rastlinstva**.

Podnebné pásy

